

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
โดยการประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา ร่วมกับรูปแบบ
การเรียนการสอนจิตพิสัยของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Learning Achievement and Attitudes towards Measurement and
Evaluation of Education Course through Self Evaluation Focusing on Writing
Learning Log Based on Metaphysics Approach with Affective Domain of
Graduate Diploma in Teacher Profession of Nakhon Si Thammarat Rajabhat
University

นิตยารัตน์ คงนาลึก

Nittayarat Kongnaluk

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอน
จิตพิสัยร่วมกับการประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา กับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
70 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัยร่วมกับการประเมินตนเองด้วยการ
เขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา และ 3) ศึกษาเจตคติของนักศึกษาต่อการเรียนรายวิชาการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ หลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัยร่วมกับการประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการ
เรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา ประชากรเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติตามแนวองลิเคิร์ต วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมิน
ตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญาควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย ของนักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู ทั้ง 3 กลุ่มเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังจัดการเรียนรู้โดยการ
ประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย มี
คะแนนเฉลี่ยรวมในระดับดีเยี่ยม และนักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนระดับดีเยี่ยม (A)
3. นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลัก
อภิปรัชญา ร่วมกับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัยในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา ,รูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) compare students' learning achievement of Measurement and Evaluation of Education Course after teaching through Affective Domain and Self Evaluation focusing on Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach with criteria 70% 2) explore students' learning achievement of Measurement and Evaluation of Education Course after teaching through Affective Domain and Self Evaluation focusing on Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach and 3) investigate students' attitudes towards Measurement and Evaluation of Education Course after teaching through Affective Domain and Self Evaluation focusing on Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach. The samples of the study were 76 students (3 classes). Achievement tests and attitudes evaluation form based on Linkert Scale were the research instruments. The data obtained were analyzed by percentage, Mean (X), Standard Deviation (S.D.), and content analysis. The research results revealed that;

1. Students' learning achievement of Measurement and Evaluation of Education Course after teaching through Affective Domain and Self Evaluation focusing on Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach of Graduate Diploma in Teacher Profession in 3 groups were higher than the criteria 70.

2. Students' learning achievement of Measurement and Evaluation of Education Course after learning through Self Evaluation focusing on Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach was excellent and most of them got grade 'A'.

3. The Graduate Diploma in Teacher Profession students' attitudes towards learning through Affective Domain and Self Evaluation focusing on Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach was at 'Very good' level.

Keywords : Writing Learning Log Based on Metaphysics Approach, Affective Domain Teaching Approach

บทนำ

ภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้สอนคือ การพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่สนองต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่จบปริญญาตรีจากหลากหลายสาขาวิชา ตอบสนองความต้องการของบุคลากรครูที่ไม่ได้จบสาขาการศึกษาแต่ต้องการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นหลักสูตรนี้ต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่คุรุสภา

กำหนด เพื่อให้เท่าทันกับความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และกระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้พัฒนาการศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติอย่างเหมาะสมต่อไป

รายวิชา 1046105 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นรายวิชาหนึ่งตามโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีในหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภากำหนด รายวิชาดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มวิชาชีพครู มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษามีความรู้และทักษะ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคต รายวิชานี้ด้านความรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับหลักการในการวัดและประเมินผลการศึกษา มีทักษะในการสร้างแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ สามารถออกแบบเครื่องมือวัดพฤติกรรมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ตลอดจนตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องยุติธรรม สำหรับคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องพัฒนาได้แก่ คุณธรรม จรรยาบรรณสำหรับผู้ทำหน้าที่ประเมินผลและจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ความรับผิดชอบ ใฝ่รู้ และศรัทธาวิชาชีพครู ในส่วนของทักษะทางปัญญา ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา ได้แก่ 1) ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ คิดเชื่อมโยง สมเหตุสมผล เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการออกแบบวิธีการและเครื่องมือวัดผล ให้นักศึกษาทำงานอย่างเป็นระบบ 2) ทักษะการเชื่อมโยง มองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างจุดมุ่งหมาย/ตัวชี้วัดที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนดกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ทักษะการสร้างเครื่องมือวัดผล ได้แก่ แบบทดสอบ และเครื่องมือวัดชนิดอื่นๆ ส่วนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา ประกอบด้วยทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ทักษะการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นทักษะการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน โดยการทำรายงาน การนำเสนอในชั้นเรียน ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทักษะการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และทักษะการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการนำเสนอผลงาน เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ครูในอนาคต

สำหรับนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่ปริญญาตรีทางการศึกษา ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาและวิชาชีพครูจึงยังไม่มีแต่อาศัยประสบการณ์ในการทำงานในวิชาชีพครูมาใช้เป็นพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร ซึ่งมีไม่มากพอ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องคิดหาวิธีหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาในหลักสูตรนี้ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คุรุสภา การวัดผลการเรียนรู้ที่ปฏิบัติที่ผ่านมา ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนรู้และหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นที่การประเมินที่ตัวผู้เรียนเป็นหลักและนำไปสู่การตัดสินผลการเรียน ซึ่งจากผลการประเมินที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดก่อนมาเรียนรายวิชานี้ว่าเป็นวิชาที่ยาก และในการฝึกทักษะปฏิบัติระหว่างจัดการเรียนรู้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ผ่านการประเมิน เช่น การเขียนจุดประสงค์ การสร้างแบบทดสอบ การทำแบบฝึกหัดต่างๆในระหว่างจัดการเรียนรู้ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปช่วงหนึ่งมีการตรวจสอบผลการเรียนโดยประเมินสรุปรวบยอดหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 70 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่าเป็นวิชาที่ยากเกินที่เข้าใจไม่ยอมเรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เริ่มวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการเรียนในรายวิชาดังกล่าว และแนวการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน แล้ววางแผนจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่และระบุ

แหล่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลายรวมทั้งออกแบบการวัดผลที่เป็นระบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ และการวัดผลการเรียนรู้ แนวทางหนึ่งที่ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาคือ การให้ผู้เรียนได้เขียนอนุทินการเรียนรู้เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตนเองตามหลักการเรียนของอภิปัญญาที่เป็นความสามารถในการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ความรู้สึกหรือความเข้าใจต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการจะบอกเล่าผ่านตัวอักษรเพื่อให้ผู้สอนรับทราบ และผู้สอนจะให้ข้อคิดเห็นซึ่งเป็นการสะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ของนักศึกษาที่เขียนมาในอนุทินการเรียนรู้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงกระบวนการคิดของตนเอง รู้ว่าอะไรที่เหมาะสมกับตนเองที่สุดในการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถเลือกกลวิธีในการวางแผน การกำกับควบคุม และการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ เพื่อทำให้การเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาที่มีอภิปัญญาสูงย่อมจะเข้าใจถึงสิ่งที่ตนเองรู้ สิ่งที่ตนเองคิด หรือสิ่งที่ตนเองกระทำ พร้อมทั้งมียุทธศาสตร์การคิดที่มีประสิทธิภาพ สามารถเลือกยุทธศาสตร์การคิดมาใช้เพื่อการวางแผน กำกับกลวิธีการเรียนรู้ การกระทำ รวมทั้งสามารถตรวจสอบหรือประเมินความคิดของตนเอง เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน และยอมรับวิธีการคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ใหม่ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนนั้นประสบความสำเร็จในด้านการเรียน นอกจากนี้การเขียนอนุทินการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา และประเมินการสอนของผู้สอนด้วย นอกจากนี้การเขียนอนุทินของนักศึกษายังเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลายประการ เช่น การฝึกทักษะการเขียน การคิด ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น เป็นต้น (Metcalf and Shimamura, 1996; Eisner, 1998)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนในรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จึงได้นำหลักการประเมินตนเองของนักศึกษาด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้โมเดลที่พัฒนาโดย วสันต์ ทองไทย (2546) ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ภูมิใจเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 3 นำเสนอบทเรียนใหม่ ขั้นที่ 4 ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงานและวิเคราะห์วิจารณ์ และขั้นที่ 6 นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ให้แก่นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวศตรู ปีการศึกษา 2558 เพื่อหาคำตอบว่า การใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปัญญาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย ช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นอย่างไร และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมากขึ้นเพียงใด ซึ่งองค์ความรู้หรือข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอนที่ได้มีแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

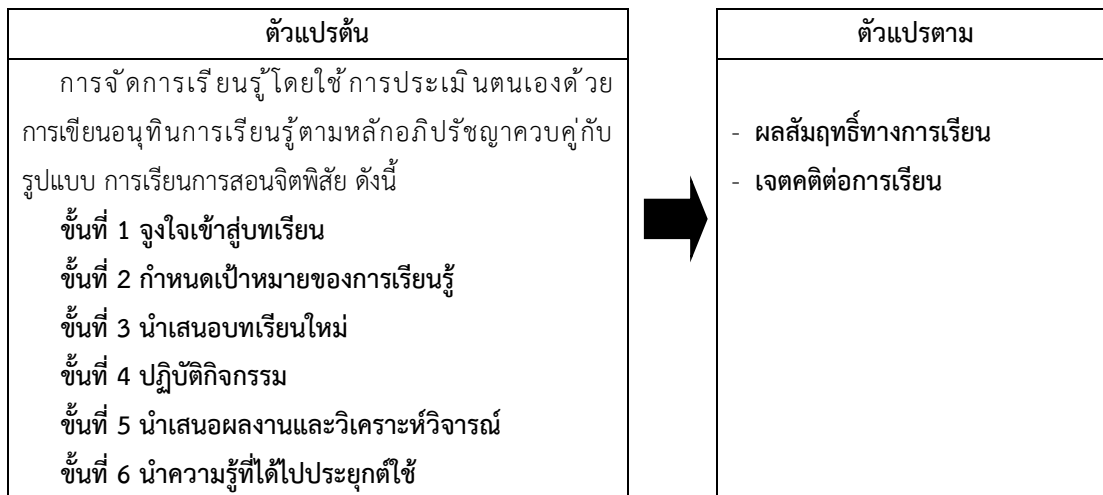
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปัญญาควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย กับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70

2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรายควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย

3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรายควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าทำให้ผู้เรียนได้เขียนอนุทินการเรียนรู้เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตนเองตามหลักการเรียนของอภิปัญญา ผู้เรียนได้ตระหนักถึงกระบวนการคิดของตนเอง เลือกกลวิธีในการวางแผน การกำกับควบคุม และสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา **รายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้** ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 กลุ่มเรียน รวม 76 คน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนและวิจัยไปพร้อมๆกัน ตามเนื้อหาในคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2556 จัดการเรียนรู้อัตนภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง จำนวน 15 สัปดาห์ รวมจัดการเรียนรู้เวลาทั้งหมด 60 ชั่วโมง และทดสอบความรู้ปลายภาคเรียนอีก 1 ครั้ง จำนวน 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 62 ชั่วโมง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาวิเคราะห์เกณฑ์คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวศัพทฯ พุทธศักราช 2556 แล้วนำมาจัดทำประมวลการสอน (Course Syllabus) และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาในคำอธิบายรายวิชา จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 สัปดาห์ๆ ละ 4 ชั่วโมงจำนวน 15 สัปดาห์ รวมจัดการเรียนรู้เวลาทั้งหมด 60 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จูงใจเข้าสู่บทเรียน ทบทวนผลงานการเรียนรู้ของนักศึกษาจากการสะท้อนอนูทิน อธิบายให้นักศึกษาเห็นความเชื่อมโยงของเนื้อหาใหม่กับประสบการณ์เดิมของนักศึกษาและความสำคัญของการเรียนรู้เนื้อหาใหม่

ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้
ให้นักศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ และผู้สอนบอกความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดในตัวผู้เรียน

ขั้นที่ 3 นำเสนอบทเรียนใหม่
ให้นักศึกษาศึกษาความรู้จากเอกสารประกอบการสอน และแหล่งเรียนรู้ตามประเด็น ขอบข่ายเนื้อหาการเรียนรู้ ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติกิจกรรม
ให้นักศึกษาทำกิจกรรมในใบงาน ซึ่งมีทั้งกิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่มขึ้นอยู่กับเนื้อหา และสถานการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับบริบทเนื้อหาที่เรียน

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงานและวิเคราะห์วิจารณ์
แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อนและผู้สอนวิจารณ์ให้ข้อเสนอแนะ และผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6 นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้
นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตรงกับหลักสูตรที่เรียน อย่างน้อย 1 หน่วยการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วยการเขียนอนูทินสะท้อนการเรียนรู้ตามหลักการและข้อตกลงในการเรียน

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาทฤษฎี เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 5 ตัวเลือก เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (2555) ซึ่งแบบทดสอบมีการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา มีความยากง่ายและมีอำนาจจำแนกได้ และนำมาหาค่าความเที่ยง ได้ 0.81

1.3. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียน เพื่อวัดความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับสร้างตามแนวคิดของลิเคิร์ต ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง มีอำนาจจำแนกและมีค่าความเที่ยง 0.75

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแรก ผู้สอนดำเนินการดังนี้

2.1 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะ ความสำคัญ หลักการการเขียนอนุทินการเรียนรู้

2.2 กำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการเขียนอนุทินการเรียนรู้ ดังนี้

2.2.1 ประเด็นที่ควรเขียนในโดยให้นักศึกษาเขียนสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนรู้หรือทักษะการเรียนรู้ที่ได้รับความรู้สึกที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือบรรยากาศในชั้นเรียน พร้อมทั้งยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้บอกถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งทางบวกหรือทางลบ ความคับข้องใจสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้ไม่เข้าใจปัญหาอุปสรรคที่ได้จากการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

2.2.2 เวลาของการเขียนและส่งอนุทิน โดยให้เขียนอนุทินให้เร็วที่สุดหลังจากเรียนเสร็จ และส่งอาจารย์ในวันถัดไป

2.2.3 จริยธรรมที่สอดแทรกค่านึงถึงในการเขียนอนุทิน เช่น ความซื่อสัตย์โดยเขียนตามความเป็นจริง ความรับผิดชอบในการบันทึกข้อมูล การรักษาความลับระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้มีดังนี้

1) การเก็บข้อมูลก่อนจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์แรก ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะ ความสำคัญ หลักการการเขียนอนุทินการเรียนรู้ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ได้แก่ ความรู้เดิมที่จำเป็นในการเรียนรายวิชานี้ เจตคติต่อรายวิชาและผู้สอน และความคาดหวังของตนเองในการเรียนความคาดหวังในการเรียน

2) การเก็บข้อมูลระหว่างจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคน ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อการเรียน ทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกแบบประเมินผลและการสร้างเครื่องมือวัดผล และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ บันทึกอนุทินการเรียนรู้จากการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละครั้ง โดยให้นักศึกษาแต่ละคนได้สะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละครั้งทั้งในด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติที่ได้รับ (กระบวนการเรียนรู้) ความรู้สึก และสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุง และที่ต้องการให้ผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตรวจผลงานจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด ซึ่งนักศึกษาจะเป็นผู้รวบรวมหลักฐานเพื่อแสดงพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองที่ได้รับมอบหมายในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง รวมทั้งผู้สอนจะสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในการสอนแต่ละครั้ง ซึ่งพฤติกรรมที่สังเกต เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบส่งงาน การซักถามปัญหา การคัดลอกผลงานของผู้อื่น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาดูพัฒนาการของพฤติกรรมของนักศึกษา และมีการตักเตือนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้สอนจะบันทึกเหตุการณ์และผลของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เพื่อสะท้อนการสอนของตนเอง

3) การเก็บข้อมูลหลังจัดการเรียนรู้ เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคน ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ภาคทฤษฎี โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และวัดเจตคติโดยใช้แบบวัดเจตคติแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวของลิเคิร์ต

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์ หลังการจัดการเรียนรู้ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบกับคะแนนเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ ต่อการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญาควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย กับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจัดการเรียนรู้และ 3) ศึกษาเจตคติต่อการเรียนการสอนหลังจัดการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาวิชาชีพครู หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญาควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย สูงกว่าคะแนนเกณฑ์เฉลี่ยที่ตั้งไว้ร้อยละ 70

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาวิชาชีพครู หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญา ทั้งสามกลุ่มเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป) เมื่อจำแนกตามระดับผลการเรียน (เกรด) พบว่า ทั้งสามกลุ่มเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนระดับดีเยี่ยม (A) ร้อยละ 60.53 รองลงมา มีผลการเรียนระดับดี (B) ร้อยละ 21.05 และมีผลการเรียนระดับดีมาก (B+) ร้อยละ 18.42

3. นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัยในระดับดีมาก

ส่วนผลการเรียนรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเขียนอนุทินการเรียนรู้ ข้อมูลจากการตรวจประเมินแฟ้มสะสมผลงานรวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่า ในระยะแรกๆ เป็นช่วงของการเรียนความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการเรียนยังไม่มากเท่าที่ควร แต่เมื่อให้ทำกิจกรรมกลุ่มและมีการนำเสนอผลงานโดยช่วยกันให้ข้อมูลป้อนกลับทั้งจากผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน นักศึกษามีการเรียนรู้ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมและปรับปรุงงานในครั้งต่อไปได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการเขียนอนุทินเพื่อประเมินตนเองของแต่ละคนในแต่ละครั้งของการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์

นักศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นเนื่องจากได้ทบทวนและเห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเองและเพื่อนนำไปสู่การพัฒนางานได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูทุกกลุ่มเรียน หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรายควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย แตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับผลการเรียน (เกรด) หลังจัดการเรียนรู้ทั้งสามกลุ่มเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม รวมทั้งนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนในระดับดีมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ในครั้งนี้ประกอบด้วยคะแนนที่ได้จากการทดสอบความรู้ภาคทฤษฎีปลายภาคเรียน(30 คะแนน) รวมกับคะแนนระหว่างเรียน (70 คะแนน) ซึ่งเป็นคะแนนแสดงถึงพัฒนาการการเรียนรู้ในด้านเนื้อหาและทักษะด้านการออกแบบและการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรม ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ซึ่งได้จากการสังเกตพฤติกรรมและการตรวจผลงานจากการปฏิบัติซึ่งเป็นการกำหนดสัดส่วนของคะแนนละวิธีการวัดและประเมินที่เหมาะสมและที่สำคัญคือ การให้ผู้เรียนได้เขียนอนุทินการเรียนรู้เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตนเองตามหลักการเรียนของอภิปัญญาที่เป็นความสามารถในการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ความรู้สึกหรือความเข้าใจต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการจะบอกเล่าผ่านตัวอักษรเพื่อให้ผู้สอนรับทราบ และผู้สอนจะให้อิทธิพลซึ่งเป็นการสะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ของนักศึกษาที่เขียนมาในอนุทินการเรียนรู้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงกระบวนการคิดของตนเอง รู้ว่าอะไรที่เหมาะสมกับตนเองที่สุดในการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถเลือกกลวิธีในการวางแผน การกำกับควบคุม และการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ เพื่อให้การเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาที่มีอภิปัญญาสูงย่อมจะเข้าใจถึงสิ่งที่ตนเองรู้ สิ่งที่ตนเองคิด หรือสิ่งที่ตนเองกระทำ พร้อมทั้งมียุทธศาสตร์การคิดที่มีประสิทธิภาพ สามารถเลือกยุทธศาสตร์การคิดมาใช้เพื่อการวางแผน กำกับกลวิธีการเรียนรู้ การกระทำ รวมทั้งสามารถตรวจสอบหรือประเมินความคิดของตนเอง เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน และยอมรับวิธีการคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ใหม่ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนนั้นประสบความสำเร็จในด้านการเรียน นอกจากนี้การเขียนอนุทินการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา และประเมินการสอนของผู้สอนด้วย นอกจากนี้การเขียนอนุทินของนักศึกษายังเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้พัฒนาคุณลักษณะหลายประการ เช่น การฝึกทักษะการเขียน การคิด ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น เป็นต้น (Metcalfe and Shimamura, 1996; Eisner, 1998) ดังนั้นการนำหลักการประเมินตนเองของนักศึกษาด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภินิยามาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัยโมเดลที่พัฒนาโดย วสันต์ ทองไทย (2546) ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 จูงใจเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 3 นำเสนอบทเรียนใหม่ ขั้นที่ 4 ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ขั้นที่ 5 นำเสนอผลงานและวิเคราะห์วิจารณ์ และขั้นที่ 6 นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ เป็นรูปแบบการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรายควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัย เป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการให้นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมฝึกทักษะแต่ละครั้งโดยมีการนำเสนอ การให้ข้อมูลป้อนกลับ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การเขียนอนุทินการเรียนรู้เป็นการสะท้อนตนเองของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับทั้งจากผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน นักศึกษามีการเรียนรู้ มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมและปรับปรุงงานในครั้งต่อไปได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการเขียนอนุทินเพื่อประเมินตนเองของแต่ละคนในแต่ละครั้งของการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ นักศึกษาได้ทบทวนและเห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเองและเพื่อน รวมทั้งเป็นการประเมินผู้สอน ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคที่ผู้สอนควรนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาผู้สอนได้อย่างยั่งยืน

2. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญาควบคู่กับรูปแบบการเรียนการสอนจิตพิสัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและเป้าหมายของรายวิชานั้นๆต่อไปของรายวิชานั้นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2546. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- ทิตินา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เสริมสิน ปริเพรส ซิสเต็ม.
- นิตยารัตน์ คงนาลีก. (2555). การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. นครศรีธรรมราช.
- นิตยารัตน์ คงนาลีก. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการวัดประเมินผลการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วสันต์ ทองไทย. (2546). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตพิสัยในการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา. ปริญญาโท การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วสันต์ ทองไทย. (2552). การประเมินตนเองด้วยการเขียนอนุทินการเรียนรู้ตามหลักอภิปรัชญาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้และจรรยาบรรณการวิจัยของนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา.
- Call; J.P. Gall M.D. and Borg, W. R. (2005). **Applying educational research**. 5th ed. Boston: Pearson.
- Eisner, E. W. 1998 **The enlightened eye : qualitative inquiry and the enhancement of educational practice**. Upper Saddle River, N.J.: Merrill.
- Metcalfe, J. and Sjimamura, A, P. (1996). **Meta cognition**. Massachusetts : A Bradford Books.